

(א) נלקמן מא: א. (ב) על כל. ממות ב: א. (ג) לקמן קב: ערכו כה, (ד) גי' הערוך ארמני פ' חלמי מוח' האלה כגון אסמית' או שוא' נלשון יון חולג' (ה) ס"א מעליה (ו) ד"ה (ז) א, (ח) ד"ה ובינ' (ט) נדמנה ולא ח'י חמס כלי' (ט) ונ' חוס' כ"ב נו: ד"ה ורבת' ובסנהדרין פ: ד"ה דבנ',

תורה אור השלם

1. אם בפר ישת עליו ונתן פרץ בפשו עליו אשר ישת עליו שמות כא ל

הגהות הב"ח

(א) הש"ד ה"ה חייב וכו' דכיון דלכפוריה: (ב) ד"ה בעלים כו' מיהא קיבל עליה:

גליון הש"ס

גמ' ונתן פדיון נפשו. ע"י ערכו דף כ ע"א מדיה: דמי: שם דמי נזיק. ע"י ירושלמי ספ"ה דשעומת: שם דמי מוק. ע"י לקמן דף פד ע"א חוס' ד"ה אל: שם משבח ליה רבא. כעין זה ברכות דף נח ע"א וש"י: תוס' ד"ה כופר שלם כו' אבל לענין התשלומי: ע"י כ"ב כו' ע"י חוס' ד"ה ורבת: ד"ה ולימא כו' רבין דאיידי. ע"י לעיל דף נט ע"א חוס' ד"ה אין ולקמן דף מה ע"י חוס' ד"ה לא:

רבינו הגנאל

שבקן דאסתדי בקמיתא. פירוש הליתי מוזת השאלה, כגון אסתניס אני, שהוא לשון יוון חולה. ויש שהן בין היונים לעוים והנה אבך חולה אסתניס, ויש לעוים ארוטרס.

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מ.

עין משפט
נר מצוה

אי לר"י. כלומר אי כר"י סבירה ליה דלמך לקמן [מה:] מס לא סגי ליה בשמירה פחותה כגון דעבד ליה שמירה פחותה: אי לר"א צן יעקב. דלמך מס סגי ליה בשמירה פחותה כגון דלא עבד ליה שמירה כלל. ואיכתיב לר' יעקב לאשמעינן דמעמידין אפטרופוס

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

אתם ולהכי תנא ח"ג ולא תנא רבי יעקב מחייב סתמא דלא תימא דנמועד קמיירי וכולה נוקא קאמר אבל בתם אפילו פלגא נוקא נמי לא דאין מעמידין: א"ל הוה דאית זיה סתמי טעמא. הוהיל וס"ל לרבא דלא פליגי ר' יעקב ור"י ככולהו סבירא ליה הכי ולהכי אוקמה רבא דנמועד ובשמירה פחותה דמשמע מינה דאית ליה לר' יעקב כרבי יהודה דסגי ליה לזד מועדות בשמירה פחותה וזל תמות במקומה עומדת ולדידה לא סגי ליה בשמירה פחותה ומשמע נמי דמעמידין אפטרופוס לתם לגבות מגופ: ראש משנה איכא צניייהו. צין רבי יעקב לר"י: הרי הוה חזקופו. שהועד צבית אפטרופוס ומשלמים בעליה ג"ש החאי מגופו וחאי מעליה כלל תמים שהועד: משלמין מן העלייה. נוק: ואין משלמין כופר. היכא דהמית את האדם: צניוק שיימין. צגופו של מת וצבתי מכפר מניק: נאמרה שיהא למעלה. לענין דמי ולדות לאכשר ישת עליו צעל האשה [שמות כא]: ונאמרה שיהא למטה. צמועד שהמית את כופר ישת עליו [שס]: כילד משלמין כופר. דבשלמא נוקין האי פלגא משלם והאי פלגא משלם דלהזיקא נזיק קפיד רחמנא והאי מטי ליה נוק שלם אבל כופר כפרה דמניק הוה ותרתייהו כפרה צעו וצבתי כופר לא מיכפר: ממשכנין אוסו. גוצר הקדש דכיון דלא לכפרה אתי משהי ליה: חייבי חטאות אין ממשכנין אוסו. דכיון (ב) לכפורה חטאה קצעי לה לא משהי ליה: אסגור צקמייתא. הוסגרתי ונאלמתי צראשונה: ונמלא מועד. והזיק צבית שואל: צעלים משלמין ח"ג ושואל חאי נוק. דנתיירותא דתם מיהא (ג) מקבל עליה וצעלים הוהיל ולא הודיעוהו משלמין החאי: הועד צבים שואל שהזיק בתוך ימי שאלתו ג' פעמים: והחזירו לבעלים. ואח"כ הזיק צעלים משלמין חאי נוק. לקמן [ע"ש] מפרש טעמא דקסדר רשות משנה ופרכין רישא לסיפא: אריא לא שאלו. נתיירותא דאריא לא קבילת עלי דאי תם הוה לא הוה נגס: שהכיר צו שהוא נגסן. אבל לא ידע שנגח ג' נתיירות הלכך נתיירותא [דחסן] נגס קביל עליה והוה ל' לנטיור: מגופו. ולא (ד) משלי:

שור של ב' שותפין. צשני שורים של שנים לא מצי למיבעי דלר"י צן צתירא דלמך (סנהדרין דף עמ). צהכוהו עשרה צני אדם צוה אחר זה האחרון חייב ה"י האחרון חייב ואי צבית אחת כולן פטורין ממימה דכתיבת צעלים כך מימת השור וכיון דפטורין ממימה פטורין מכופר למ"ד לקמן אין השור צסקילה אין הצעלים משלמין כופר: כופר אחד אמר רחמנא ור"א ב'. ואע"ג דלגבי חטאת אמר צפ' המלניע (שבת דף צב: וסס) גבי המוליא ככר לרה"ר והוליאו שנים חייצין ומסתמא כל חד וחד חייב חטאת התם כיון דכל חד מיחייב אזדונו כרת מיחייב נמי אשגגתו חטאת ועוד חטאת ללגובה אין להקפיד אי מציאין שמי חטאות אבל כופר דלחצירו למנה ירוחא זה צמה שהשור לשנים: כופר אחד רחמנא ור"א חצי כופר. דוקא לענין כופר דכפרה היא דמסתמא כפרה שלימה צריכא (א) אבל לענין המשלומין אמר לקמן צמרוצה (דף עא: ה') צקר ואפילו ה' חלאי צקר צוה אפילו מנקת שח דפ' אוחו ואת צנו (חולין דף עט: ה') ודמו [אפילו] מנקת דמו דכיוסי הדס (שם דף פח). וחאי מתנות דהזרוע (שם דף קג). וצבור ואפילו מנקת צבור דריש צבורות (דף ג. וסס) לא שייך לאתמי הכא וההיא (י' דחומש ולא חאי חומש דפ' יש צבור (שם דף מח: ה') שייך טפי והא דלמטה תם חאי כופר לר' יאסי הגלילי היינו כופר שלם דידיה וכן המית מי שחציו עבד וחציו צן חורין דהשולח (גיטין דף מב: ה') דמשלם חאי כופר ליורשים היינו כופר שלם דידיה: (י' קייב' כופר מאי. ציורשי הנזק עלמנו מצעיל ליה אם יכולין למשכנו: ור"מא ליה אי תם הוה משתלם מגופו. הך פרכא לית ליה לר"י דלמך כל תמות במקומה עומדת וכן ההיא פירכא דהוה מערקנא ליה לאגמא אבל ההיא פירכא דמודינא ומפטרי אחיא אף אליצא דר"י (דמיון דלייעד לאו קנסתא הוה: לאן תורא בעית אשדומי. וא"ת אי הוה תם לא הוה משתלם אלא כמו שהשור שוה והסתח משלם כל חאי נוק מהעליה אע"פ שאין השור שוה כל כך ו"ל דהשתח נמי לא משלם אלא צשויו של שור:

כח א מ"י פ"ו מהלכות
נוק ממון הלכה ד:
בבב ב מ"י שם פ"י הל"ו:
ג ג מ"י שם פ"ו הלכה ד:
לא ד מ"י שם הלכה ה:
לב ה מ"י פ"ג מהלכות
ערכין הלכה י:
לג ו מ"י פ"ד מהלכות
מעשה הקדשות הלכה
פ:
לד ז מ"י פ"י מהלכות
נוק ממון הלכה ד:
לה ח ט מ"י שם פ"ד
הלכה ח ט וע"ש
בהשגות ובמ"מ:

מוסף רש"י

מאן תנא כופרא כפרא. לכפר על זה שהרג שורו את האדם (מכות ב). דרבנן סברי כופרא כפרא. מהוה. שהזיק גופו של זה ומחייב לירשוי דמי ההויג (שם). סבר כופרא כפרה. לכפר על עלמנו שחייב מיתה צדי שמים, לפיכך יתן דמי עלמנו (שם). בדניוק שיימין. צבתי היא ליה כפרה כי היכי דמי נזיק, ולקמיה מפרש טעמיה (שם). מ"ט דרבנן. דלולו ר' ישמעאל מסתברי טעמיה, כיון דכופר כפרה, דמי עלמנו ציה למיב (שם). נאמרה שיתה למטה. ככופר אס כופר ישת עליו (שם). ונאמרה שיתה למעלה. ככופר חשה הרה, ככופר ישת עליו צעל האשה (שם). מה להלן בדניוק. שמשלם דמי ולדות שמוקו (שם). ונתן פדיון נפשו בתוב. דנתן את הכופר (שם). ורבנן. אמרי קי, אין דלוי פדיון נפשו הוה, דכופר כפרה, מיהו דניוק שיימין, וצבתי היא למיך פדיון נפשו (שם). ממשכנין ארתן. גוצר כנס למימין וטול צעל כרוס (ש"כיון בג).

דלמא כיון דלחבריה הוה דבעי מיתבא ליה ממונא הוה ולא חמיר עליה ובעי משכוניה אי נמי כיון דהוה לא חמא וממוניה הוה דאזיק לא חמיר מילתא עילויה ובעי משכוניה א"ל שבקן (א) אסתגר בקמייתא: ת"ר השאלו בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נוק ושואל משלם חצי נוק הועד בבית שואל והחזירו לבעלים בעלים משלמין חצי נוק ושואל פטור מכלום אמר מר שאלו בחזקת תם ונמצא מועד בעלים משלמין חצי נוק ושואל חצי נוק ואמאי לימא ליה תורא שאילי אריא לא שאילי אמר רב הכא במאי עסקינן ששהכיר בו שהוא נגסן ונימא ליה תם שאילי מועד לא שאילי משום דא"ל 'סוף סוף אי תם הוה פלגא נוקא בעית שלומי השתא נמי זיל שלים פלגא נוקא ונימא ליה אי תם הוה משתלם מגופו משום דא"ל 'סוף סוף את לאו תורא בעית שלומי לדידי ונימא ליה אם